בית כנסת "אהרת אליהו"
ע"ש הח' אליהו בן הח' ראובן משה קליין ז"ל

עלי אדרת אליהו

בס"ד, שבת חיי שרה מברכים חודש כסלו
(ר"ח ביום שלישי וביום רביעי)
גיליון 282 כסלו תשפ"ז

בגיליון זה:

<u>לילה כיום יאיר</u>
רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי
<u>הדלקת נרות בבית הכנסת</u>
רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי
<u>פיורלו לה גוארדיה - הפרח הקטן שהעז להתייצב מול היטלר</u>
יואל קוטנר
<u>חשמונאי ובניו</u>
יהודה ליבוביץ
<u>ברכות הודאות והודעות</u>
הוועד

<u>לילה כיום יאיר</u>

חודש כסלו מביא עמו את הרוח הקרירה של החורף המתחיל לתת פעמיו. השמים הבהירים מתכסים בעננים כבדים, שעות החושך מתארכות, ובגדי החורף תופסים את מקומם של הבגדים הקצרים הנכנסים לתוכי הארון.

לעיתים ישנו חושך גדול, ישנם עננים כבדים המכסים כל קרן אור המנסה להפציע ולהאיר. חושך כזה עלול לבלבל ולתת תחושה כאילו האור נעלם ואיננו. ברגעים אלו נדרש האדם לגבורה גדולה ולאמונה עמוקה. גבורה גדולה הנותנת לו כוח להחזיק מעמד גם בחושך, גם במקום פחד, כשהוא מרגיש בודד ועזוב, ואמונה עמוקה כי יום יבוא והעננים יחלופו ולילה כיום יאיר.

בסיומו של חודש כסלו הקודר, מפציע אורם של המכבים, גיבורי האמונה. מפציע אורו של חג החנוכה המאיר את המחשכים ומלמד אותנו כי גם במקום חושך והסתר יש אור גדול המחכה להגלות ולהופיע.

ברכת חודש טוב, ברכה, הצלחה ובשורות טובות בכל לכל!

אסף הר נוי

<u>הדלקת נרות חנוכה בבית הכנסת:</u>

הרב אסף הר נוי – רב הקהילה

<u>שאלות:</u>

האם יש חובה להדליק נרות חנוכה בבית הכנסת? אם כן- האם מברכים עליהם?

האם מי שראה הדלקת נרות בבית הכנסת יצא ידי חובת הדלקת נרות ופטור מלהדליק בביתו?

מי שהדליק את הנרות בברכה בבית הכנסת- האם כשחוזר להדליק בביתו צריך לברך?

מתי מדליקים את הנרות בבית הכנסת בערב שבת ובמוצ"ש?

<u>תשובה:</u>

מנהג ישראל להדליק נרות חנוכה בבית הכנסת, וכתבו הפוסקים מספר טעמים למנהג זה, והעיקרי שבהם הוא משום פרסום הנס[1]. טעם נוסף הוא זכר למקדש- שכשם שהנס היה במקדש- יש עניין לפרסמו דווקא בביהכ"נ שהוא מקדש מעט[2].

לפי טעמים אלו- תקנת ההדלקה בבית הכנסת היא **מיוחדת ונחשבת כדין אחר ממצוות ההדלקה של כל אחד בביתו**, ולכן אין יוצאים בהדלקה זו ידי חובה. לפיכך, אפילו המדליק עצמו שהדליק בבית הכנסת- מחוייב לחזור לביתו ולהדליק שם את חנוכייתו.

כשמדליקים בבית הכנסת מברכים את כל הברכות כמו בבית, ואף על פי כן- גם מי שהדליק בעצמו ובירך בבית הכנסת- צריך לחזור ולהדליק בביתו <u>עם ברכה</u>[3]. גם כאן הטעם, כאמור לעיל, משום שזו תקנה שונה ממצוות ההדלקה בבית.

לפי הטעם שהדלקת הנרות בבית הכנסת היא כדי לפרסם את הנס, צריכים לכתחילה להיות נוכחים בעת ההדלקה- עשרה בני אדם לפחות.

זמן ההדלקה בבית הכנסת- נוהגים להדליק את הנרות בין תפילת מנחה לערבית מפני שאז רוב הציבור נמצא במקום ויתפרסם הנס יותר.

בערב שבת- יש מקומות שמדליקים לפני תפילת מנחה, משום שהם מתחילים להתפלל סמוך לשקיעה ולא ישאר אחרי התפילה זמן להדליק נרות. אולם לכתחילה נכון להתפלל מנחה מספיק מוקדם שישאר זמן אחרי כן להדליק את הנרות קודם השקיעה. ורק אחרי הדלקת נרות חנוכה יקבלו הקהל את השבת.

במוצאי שבת מדליקים נרות לאחר תפילת ערבית, מפני שלפני התפילה עדיין לא יצאו מהשבת.

---

[1] ראה פירוש המאירי על מסכת שבת, דף כג, ב'.

[2] ע"פ טעם זה נוהגים להניח את הנרות בכותל הדרומי של בהכנ"ס, בדומה למקום בו הייתה מונחת המנורה במקדש.

[3] שו"ע תרעא, ז'. <u>מי שהדליק בביהכ"נ ביום הראשון ובירך גם ברכת שהחיינו-</u> יש מחלוקת אם עליו לחזור על ברכת שהחיינו בביתו, אבל אם בביתו נמצאת אשתו ו/או ילדיו- לכ"ע יכול לחזור ולברך גם ברכת שהחיינו. ולכן נכון לכתחי' שידליק בביהכ"נ מי שאינו נכנס לספקות הללו, כגון מי שמדליק בביתו גם עבור אשתו.

פיורלו לה גוארדיה - הפרח הקטן שהעז להתייצב מול היטלר

יואל קוטנר

הוא היה נמוך קומה, קולני, חסר סבלנות כלפי מושחתים ובעל כישרון נדיר להתחבר לאנשים פשוטים. מיליוני ניו-יורקים הכירו אותו כ"פרח הקטן", ראש העיר שהפך את עירם למודרנית יותר. אך מעטים הכירו את סיפורו המשפחתי. אימו הייתה בת למשפחה יהודית מיוחסת, הוא דיבר יידיש, והיה מן המדינאים האמריקאים שהשמיעו את קולם נגד היטלר כבר בראשית שלטונו. בעודו נלחם בנאציזם מעבר לים, אחותו ג'מה, בתה ונכדה נכלאו במחנות הנאצים. זהו סיפורם של שני אחים יהודים למחצה במוצאם המשפחתי, שגורלם התפצל בין לשכת ראש עיריית ניו-יורק לבין גדרות התיל של ראוונסבריק.

ב-11 בדצמבר 1882 נולד בשכונת גריניץ' וילג' שבמנהטן, תינוק ששמו פיורלו אנריקו לה גוארדיה. איש לא שיער אז שהתינוק, ששמו הפרטי באיטלקית "פרח קטן", יהפוך לאחת הדמויות הסוגניות המוכרות ביותר בתולדות ניו-יורק.

אביו, אקילה לה גוארדיה, היה מהגר איטלקי קתולי, מוזיקאי ששירת כמנצח בתזמורת צבא ארה"ב. אמו, אירנה לוצטו כהן, נולדה בטריאסטה למשפחה יהודית איטלקית בעלת מסורת תרבותית ואינטלקטואלית עשירה. משפחת לוצטו הייתה מוכרת בחיי הרוח של יהדות איטליה. עם בני המשפחה המפורסמים נמנה הרב שמואל דוד לוצטו, שד"ל, מן החוקרים והפרשנים החשובים של יהדות איטליה במאה ה-19.

בבית לה גוארדיה לא נשמר אורח חיים יהודי. פיורלו גדל בסביבה חילונית יחסית, והתחנך ברוח הפרוטסטנטית. אולם מוצאו היהודי מצד אימו לא נעלם מחייו. לפי עדויות ביוגרפיות, אימו אף לימדה אותו בילדותו לומר "קריאת שמע" כל לילה לפני השינה. למרות זהותו הדתית המורכבת, מבחינה הלכתית, כבן לאם יהודייה, פיורלו לה גוארדיה היה יהודי.

המשפחה נדדה בעקבות שירותו הצבאי של האב. פיורלו גדל, בין השאר באריזונה, רחוק מהמרכזים היהודיים של ניו-יורק. בהמשך, חזרה המשפחה לאירופה, ופיורלו הצעיר מצא עבודה בשירות הקונסולרי האמריקאי בבודפשט ובעיר פיומה, עיר נמל המוכרת כיום כרייקה שבקרואטיה. שם, במרכז אירופה הרב-לאומי, למד להכיר עולם של שפות, לאומים ותרבויות. הוא דיבר איטלקית, גרמנית, הונגרית ויידיש, נוסף על אנגלית ושפות נוספות. הכישרון הלשוני יהפוך לימים לנכס פוליטי חשוב בעיר המהגרים הגדולה בתבל.

בשנת 1906 חזר פיורלו לניו-יורק בגפו, נחוש לבנות לעצמו עתיד. הוא למד משפטים באוניברסיטת ניו-יורק (NYU), ובמקביל עבד כמתורגמן באליס איילנד, תחנת הכניסה המפורסמת של מיליוני מהגרים לארצות הברית. מדי יום פגש אנשים שהגיעו מאירופה שבידיהם מעט כסף ותקוות לחיים טובים יותר. בין הבאים היו יהודים שנמלטו מפוגרומים, מעוני ומאפליה במזרח אירופה. לה גוארדיה הכיר את שפותיהם, הבין את חששותיהם וידע כיצד לתקשר איתם.

בשנת 1916 נבחר לה גוארדיה לבית הנבחרים בוושינגטון מטעם המפלגה הרפובליקנית ובתמיכת כוחות פרוגרסיביים. בשנות כהונתו בקונגרס הוא פעל לקידום זכויות עובדים, לשיפור תנאי החיים של מעוטי יכולת ולהגבלת כוחם של אינטרסים כלכליים גדולים. הוא

תמך במחאה אמריקאית נגד הפרעות ביהודים בפולין ובמזרח אירופה לאחר מלחמת העולם הראשונה.
אחד הסיפורים המפורסמים של הקריירה הפוליטית שלו התרחש בבחירות לקונגרס בשנת 1922. יריבו היהודי, הנרי פרנק, האשים אותו באנטישמיות. לה גוארדיה הגיב בדרך לא-צפויה: הוא הציע לנהל עמו עימות פומבי ביידיש. פרנק, שלא שלט בשפה, לא נענה לאתגר. כך הפך הפוליטיקאי האיטלקי-אמריקאי את השפה היהודית של המהגרים לכלי פוליטי שהמחיש את קרבתו לקהילה.
בשנת 1933, בעיצומו של השפל הכלכלי הגדול, נבחר לה גוארדיה לראשות עיריית ניו-יורק. הוא נכנס לתפקיד בינואר 1934 וכיהן עד סוף 1945, לאחר שנבחר לשלוש קדנציות רצופות. ניו-יורק של אותם ימים סבלה מאבטלה, מעוני, תשתיות מיושנות ומשלטון מכונות פוליטיות מושחתות.
הפרח הקטן החליט לחולל שינויים דרמטיים. הוא נאבק בכוחה של המכונה הדמוקרטית המושחתת, פעל לשיפור המינהל העירוני, ושיתף פעולה עם הנשיא פרנקלין דלאנו רוזוולט ועם תוכניות ה"ניו דיל". כתוצאה מוחשית משיתוף פעולה זו, ניו-יורק זכתה למימון חיוני להתחדשות שכללה סלילת כבישים חדשים, התרחבות מערכת הפארקים הציבוריים, בניית בתי-ספר, גשרים ומנהרות וכד'. גם פיתוח מערכת התעופה של העיר היה חלק מחזונו. שני נמלי התעופה הגדולים נבנו בעת כהונתו – לה גוארדיה לתעופה פנים-ארצית וזה שלימים ייקרא על שמו של הנשיא קנדי (JFK).
בשונה מפוליטיקאים אחרים, לה גוארדיה אהב לדבר ישירות עם הציבור, התפרץ מדי פעם בכעס, השתמש בהומור, וגם הקריא ברדיו את מדורי הקומיקס של מהדורת יום ראשון לילדים בעת שביתת עיתונים.
אולם, מעבר לענייני היום-יום בניהול העיר הגדולה, עמדה בפניו סוגיה מוסרית ופוליטית שהלכה והחמירה מעבר לים-עליית הנאצים בגרמניה.
בינואר 1933 עלה היטלר לשלטון בגרמניה. בתוך חודשים ספורים החלו הנאצים לחסל את הדמוקרטיה הגרמנית, לרדוף יריבים פוליטיים, להחרים עסקים יהודיים ולהרחיק יהודים ממשרות ציבוריות.
בארה"ב היו רבים שהעדיפו לשמור על יחסים דיפלומטיים תקינים עם ברלין וראו בנעשה בגרמניה עניין פנימי בלבד בתקווה כי הקיצוניות תתמתן.
לה גוארדיה סירב לשתוק. כבר ביוני 1933, ששה חדשים טרם כניסתו לתפקיד ראש העיר, נשא דברים נגד הרדיפות הגזעניות בגרמניה. הוא תקף את היטלר אישית בחריפות והזהיר מפני כוונות המשטר כלפי היהודים. הוא תמך בחרם על מוצרים גרמניים והפך את מעמדו הציבורי לאמצעי לחץ נגד המשטר הנאצי.
שיא ההתנגשות בין השניים הגיע במרץ 1937. בכינוס בניו-יורק הציע לה גוארדיה שביריד העולמי המתוכנן בעיר יוקם "חדר זוועות", ובו יוצג היטלר כאחד ממוצגיו המרכזיים. הדברים חוללו סערה דיפלומטית.
העיתונות הנאצית הגיבה במתקפה ארסית. העיתון *דר אנגריף*, שהיה מזוהה עם שר התעמולה יוזף גבלס, פרסם ב-5 במרץ 1937 מאמר שתקף את ראש העיר והדגיש את מוצאו היהודי.
ממשלת גרמניה מחתה בפני מחלקת המדינה האמריקאית ונוצר מתיחות בין וושינגטון לברלין.
אבל לה גוארדיה לא חזר בו ממאבקו בנאציזם. עמדתו הנחרצת לא הסתכמה בנאומים. בשנת 1935, פאול קרס, מעסה מקצועי, נתין גרמני שהתגורר בניו-יורק ביקש רישיון לעסוק במקצועו, וזאת על בסיס הסכם הדדי בין גרמניה וארה"ב בעניינים כגון זה. לה גוארדיה סירב לאשר זאת ונימק את עמדתו בכך הסכמיים בין מדינות מבוססים על העקרון של הדדיות ומכיוון שגרמניה מפלה אזרחים אמריקאים יהודים, היא איננה יכולה לדרוש להנות מזכויות הדדיות כאילו לא אירע דבר.

תגובתה של ממשלת גרמניה שהתבטאה בעיתונות הייתה מיידית, חריפה וארסית. במישור הדיפלומטי, שגרירות גרמניה בוושינגטון הגישה מחאה רשמית בטענה כי סירובו של לה גוארדיה עמד בסתירה להסכמים מסחריים ושמירת זכויותיהם של אזרחים גרמניים לעבוד ולנהל עסקים על אדמת ארה"ב. מחלקת המדינה של ארצות הברית ביקש למנוע את התערבותם של נבחרי ציבור עירוניים בענייני מדיניותה של הממשל ולשמור על צינורות דיפלומטיים פתוחים. לכן, מזכיר המדינה, קורדל האל חש חובה להגיב. הוא ביקש להתנצל ולהביע סלידה ממעשיו של ראש העיר והביע חרטה על הפגיעה במדינה זרה.
המאבק בהיטלר הפך לחלק בולט מדמותו הציבורית. אולם מעבר לים התקרבה הסכנה אל בני משפחתו שלו.
בעוד פיורלו בונה קריירה פוליטית באמריקה, אחותו הבכורה ג'מה לה גוארדיה בחרה בחיים אחרים – הרי גורל.
ג'מה נולדה בניו-יורק בשנת 1881. בניגוד לאחיה שחזר לארה"ב כדי ללמוד משפטים ולהשתלב בחיים הציבוריים, היא בחרה להישאר באירופה. בטריאסטה היא מצאה עבודה כמורה לאנגלית ושם הכירה את הרמן גליק, יהודי הונגרי שהיה תלמידה, ונישאה לו. בני הזוג השתקעו בבודפשט ונולדה להם בת, יולנדה.
יולנדה נישאה לארנו דנש, סוחר יהודי הונגרי, ובמרץ 1944 נולד בנם ריכרד.
במשך שנים ניהלה המשפחה חיים רגילים יחסית, אם כי האנטישמיות הגוברת בהונגריה והחקיקה האנטי-יהודית הגבילו בהדרגה את זכויותיה וביטחונה.
העולם התהפך ב-19 במרץ 1944 כשפלשו כוחות צבא גרמניה להונגריה. הכיבוש הנאצי הביא עמו מבצע רדיפה וגירוש המוני של יהודי המדינה. בתוך שבועות ספורים גורשו מאות אלפי יהודים, רובם למותם באושוויץ.
באותה עת הייתה ג'מה בשנות הששים לחייה. אחיה היה ראש עיר מפורסם מעבר לים, אך מעמדו הרם לא יכול היה להגן עליה. לפי עדויות ומחקרים על קורות חייה, ידעו הנאצים מי היא ג'מה לה גוארדיה גליק. היא לא הייתה בעיניהם רק אישה ממוצא יהודי הנשואה ליהודי הונגרי. היא הייתה אחותו של ראש העיר האמריקאי השנוא שהעז להשפיל את היטלר בפומבי.
בספר זיכרונותיה תיארה ג'מה כיצד פרסומה המשפחתי הפך לסכנה. בעיתונות הפרו-נאצית בבודפשט אף הועלתה השאלה כיצד ייתכן שאחותו של לה גוארדיה, אויבו שח היטלר, ממשיכה להתגורר בעיר.
ב-7 ביוני 1944, נעצרו ג'מה ובעלה הרמן בדירתם. השניים הועברו למחנה הריכוז מאוטהאוזן שבאוסטריה. כעבור כשבועיים הופרדו בני הזוג והיא נשלחה למחנה ראוונסבריק שבגרמניה, מחנה שנועדה בעיקר לנשים.
על-פי התיעוד, ג'מה הוחזקה כבת ערובה פוליטית בשל זהותו של אחיה, שככל הנראה הייתה הסיבה שהנאצים לא רצחו אותה במהלך מאסרה.
במחנה ראוונסבריק נאלצה ג'מה להתמודד עם רעב, מחלות ופחד מתמיד וחוסר וודאות באשר לגורל יקיריה. האוכל היה דל ביותר והיא התקיימה לעיתים משאריות מזון, מקליפות תפוחי אדמה ומלפת.
היא ידעה כי בעלה נלקח ממנה, אך לא ידעה אם הוא עדיין חי, ומה עלה בגורלם של בתה יולנדה, חתנה ונכדה התינוק.
אלא, שהתרחשה במחנה דרמה משפחתית יוצאת דופן. שבעה שבועות לאחר מעצרם של ג'מה והרמן, נעצרו גם יולנדה, בעלה ארנו ובנם ריכרד. ארנו נשלח למאוטהאוזן, ואילו יולנדה והתינוק הוחזקו בראוונסבריק – מקום כליאתה של אימה. במשך חודשים לא ידעו השתיים כי הן באותו מקום.
באפריל 1945, כאשר החלו הנאצים לפנות את האסירים לנוכח התקדמות הצבא האדום, התאחדו שלושת בני המשפחה – סבתא ג'מה, הבת יולנדה והנכד ריכרד שמצבו הפיזי היה בכי רע. שלושתם שרדו את המלחמה אך שני הגברים, הרמן גליק וארנו דנש נרצחו במחנות הריכז הנאצים.

ב-1945 הסתיימה מלחמת העולם השנייה. אירופה הייתה חרבה. מיליוני בני אדם נותרו ללא בית, ומאות אלפי ניצולי שואה נדדו בין מחנות עקורים, מרכזי סיוע ומדינות שלא תמיד רצו לקלוט אותם. ג'מה, יולנדה וריכרד היו בין אותם פליטים. הם הצליחו להגיע לדנמרק לפרק זמן מסוים, אך השאיפה הייתה להגיע לארצות הברית ולהתאחד עם האח פיורלו. וכאן נוצר מצב אירוני שקשה לתפוס.
פיורלו לה גוארדיה, שכבר סיים את כהונתו כראש עיריית ניו-יורק, התמנה באפריל 1946 למנכ"ל UNRRA- מינהל הסעד והשיקום של האו"מ, הארגון הבינלאומי שהוקם בזמן המלחמה כדי לסייע לאוכלוסיות שנפגעו ממנה.
ג'מה איבדה את אזרחותה האמריקאית בעקבות נישואיה לאזרח זר בהתאם לחקיקה שהייתה תוקף אז, ויולנדה ובנה היו אזרחים של הונגריה. חוקי ההגירה הקשיחים של אותם ימים הגבילו את אפשרות כניסתם לארה"ב.
פיורלו התעקש כי אחותו לא תקבל יחס מועדף על-פני מהגרים אחרים. הוא סייע במה שיכול, לרבות התחייבויות כספיות ופעל בערוצים הרשמיים, אך סירב לעקוף את הכללים. ג'מה נותרה במצב קשה. למרות מעמדו, קשריו והשפעתו של אחיה, היא נאלצה להמתין, כמו רבים אחרים, לאישורים ולמכסות הגירה.
רק באביב 1947 התקבלו האישורים המיוחלים. בחודש מאי הגיעה ג'מה לניו-יורק, עיר מולדתה, יחד עם בתה ונכדה.
מצב בריאותו של פיורלו לה גוארדיה הידרדר והיה חולה מאד. ב-20 בספטמבר 1947, כארבעה חודשים לאחר בואה של אחותו, נפטר מסרטן הלבלב והוא בן 64 שנים.

<u>חשמונאי ובניו</u>

יהודה ליבוביץ - (מבוסס על רעיון של הרב חיים סבתו)

בתפילת על הניסים אומרים אנו ביטוי מיוחד: "חשמונאי ובניו". לכאורה צריך היה לומר "חשמונאים" או "מכבים", אך מה זה "חשמונאי ובניו"? ואולי בכך רצו לומר שכאן טמון הסוד של הנצחון.
התיאור של משפחה שיש בה זקן, כהן גדול, המיצג מסורת של דורות ומאזן את הכוחות התוססים של בניו, ומצד שני, בנים גיבורים בעלי כוח התחדשות - שילוב זה הוא אשר יצר את הנס, שילוב נכון בין האב הזקן לבין בניו הצעירים מביא לנצחון, התחדשות צעירים עם עצת זקנים בצותא.
בסוף ספר בראשית מזכירה התורה את שבועת יוסף לאחיו בדבר העלאת עצמותיו ממצרים. התורה מתארת כיצד נושא משה את עצמות יוסף עמו. רבותינו מתארים כיצד בראש מחנה ישראל במדבר, הלכו שני ארונות: ארונו של יוסף וארון הברית, וכל הרואה מראה תמוה זה שאל: מה עושה זה אצל זה?! מה עושה ארון קבורה שבו עצמותיו של מת המטמאים אצל ארון הברית - ארון ה'.
ועל כך נענו: "קיים זה מה שכתוב בזה" - יוסף הצדיק, שהתגבר על יצרו, הוא העדות לכך שאין ספר התורה ספר תיאורטי גרידא, אלא ספר הניתן לישום. לא בשמים היא האפשרות לקיום התורה. זהו פתרונם של חז"ל.
ניתן להציע פתרון אחר להליכת שני הארונות בראש המחנה. עם יוצא לדרך חדשה מעבדות לחירות, מקבל תורה, עם נולד, טבעי הדבר שתפיסת העם תהיה כמו לידה חדשה - הכוללת נטיה לשכוח את העבר האפל במצרים, העבר הקשה. כולם שואפים להתחיל דרך חדשה.
והתורה רוצה להראות שלא כך היא הדרך. בראש המחנה צועדים שני ארונות. ארון התורה - חידוש - "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים". ובצמוד לזה - עצמות יוסף - הקישור אל העבר.

על מנת למנוע את מחיקת הזכרון הלאומי של עם ישראל, מצווה יוסף שיקחו את עצמותיו עמם - כדי שלא יווצר מצב של תודעת עם חדש, אלא שידעו שיש שורש ויש מסורת ויש אבות ויש כור הברזל. אין אלו דברים חדשים, יש עבר שלא ניתן לנתקו ולהשכיחו.
תולדות העם הינן שרשרת של חוליות, לא ניתן להתחיל התחלה חדשה ללא המשך השלשלת הקודמת, ולכן התורה, הקדושה, והחיים, צמודים לעצמות המת - מזכרת מתקופת האבות במקום התנגשות בין שני כוחות - החידוש והמסורתי. יש כאן שילוב הכרחי ביניהם.
כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש - נאמר למשה מסיני. חידוש הוא היסוד של תורתינו. ומצד שני - הכל נאמר למשה מסיני. הכל בנוי על מסורת, דור בעקבות דור, אחרונים בעקבות ראשונים בעקבות גאונים בעקבות אמוראים בעקבות תנאים וכו'.
חז"ל אומרים על יוסף שברגע המכריע של חייו דמות דיוקנו של אביו נראתה לו והצילה אותו. בכך מבטאים הם את ההמשכיות.
ביחסו של יעקב לבניו מתח זה קיים. בפרשת וישלח בולט הדבר באופן מיוחד כאשר האחים עושים מה שעושים בשכם ויעקב חורה אפו בכך: "עכרתם אותי", כאן קיים נתק בין האב הזקן והבנים שלא נטלו עצה ממנו.
החכמה היא כיצד שומרים על התחדשות רוחנית יחד עם בלמים רוחניים של הזקנים ותלמידי חכמים וכיצד דואגים שהבלמים לא יגרמו לשתוק מוחלט.
ה"משך חכמה" בפרשת בחוקותי מתאר פרק עקרוני בתולדות ישראל: *"הנה דרך ההשגחה, כי ינוחו משך שנים קרוב למאה ומאתיים ואחר זה יקום רוח סערה ויפוץ המון גליו...יברחו למקום רחוק ושם יתאחדו, יהיו לגוי, יוגדל תורתם...עד כי ישכח היותו גר בארץ נוכריה...בל יצפה לישועת ה'...שם יבוא רוח סערה עוד יותר חזק, יזכיר אותו בקול סואן ברעש...יהודי אתה ומי שמך לאיש, לך לך אל ארץ אשר לא ידעת...כי כאשר ינוח ישראל בעמים יפריח ויגדל תורתו ופלפולו ובניו יעשו חייל, יתגדרו נגד אבותיהם* ***כי ככה חפץ האדם אשר האחרון יחדש יוסיף אומץ מה שהיה נעלם מדור הישן****..."*.
המשך חכמה מתאר כיצד אותה תופעה חוזרת על עצמה - עם ישראל מגיע לארץ מסוימת, עושה חיל ומצליח, ואז קם דור חדש הרוצה לחדש, ואם אינו מוצא מקום לחדש אז הוא מורד ויוצא ושוב באה רוח סערה ומנפצת את השלוה, ושוב גולים למקום אחר ומתחילים לאט לאט להבנות, וכאשר מתקדמים רוחנית בא דור חדש אשר גדל על בסיס קידמה רוחנית זו, ומבקש משהו חדש, ואם אינו מוצא בתוך התורה מחפש הוא מחוץ לתורה, ואז במקום דור בונה נהפך הוא לדור הורס.
ושוב לאחר כמה דורות בהם מתחדשת התורה קם דור שרוצה לחדש. "כך הוא חפץ האדם שהאחרון יתגבר ויעשה חפץ אשר לא היה בדרך הישר". לאחר שנים של צמיחה רוחנית אמור המבנה להמשיך לצמוח אולם אז בא נוער שאינו רוצה לבנות עוד קומה במבנה הקיים אלא חפץ לבנות דבר חדש. אם ימצא משהו חדש להקים - יקים, ואם לא ימצא - יהרוס הוא את הישן.
הכוח לחדש הוא הכוח המחיה את העולם. על מנת לקיים ולקדם את העולם נטע הקב"ה באדם תכונה נפלאה - רצונם של הצעירים לחדש ולהתקדם. אך יש נקודה אחת מכרעת התלויה בשני הדורות. אם מוצאים את הדרך להתחדשות פנימית נוצר כוח מפרה מאין כמוהו, אך אם לא מוצאים אותו, פועל הוא במישור ההרסני. והדבר תלוי בהבנה של שני הצדדים. בהבנה של הדור הזקן שהבנים מטבעם יבקשו לילך בדרך חדשה, ובהבנת הדור הצעיר שלא לוותר על עצת זקנים ולא להרוס את המסלול הישן. יש לשמור על האיזון הנכון ביניהם וכאשר שני הצדדים מסוגלים להבין זאת, ניתן לבנות את המבנה השלם. תמצית נס החנוכה הוא בצורת המשפחה החשמונאית - חשמונאי ובניו.

מזל טוב

- מזל טוב למשפחת יופה להולדת הבת והנכדה אלמה, בת ללילך ויצחק.

בס"ד

זמן חורף בבית המדרש

הציבור מוזמן להשתתף בתוכניות הלימוד לזמן חורף הבעל"ט

בבית הכנסת 'אדרת אליהו' - רח' התאנה 1, גילה

יום שני	יום שלישי	יום חמישי	שבת
בית המדרש פתוח ללימוד בין השעות 20:15-23:30	בית המדרש פתוח ללימוד בין השעות 8:30-11:00	בית המדרש פתוח ללימוד בין השעות 20:15-23:30	
גמרא והלכה- מסכת ביצה (הלכות יו"ט ושבת) הרב יהודה רבי 21:15-22:00	לימוד בוקר עם הרב אסף הר נוי גמרא -מסכת סנהדרין 8:30-9:20 הלכה 9:30-10:15 כתבי הרב קוק 10:20-11:00	פרשת השבוע עם הרב אסף הר נוי 21:00-21:45 על הפרשה עם הרב חנניה פורט 21:50-22:30	"חבורת המשניות" לנוער ותפילת ילדים מיד לאחר תפילת שחרית עבודת ה' בפרשת השבוע עם הרב אסף הר נוי בין מנחה לערבית של מוצ"ש

אברכים המעוניינים להצטרף ללימוד עצמי (מלגות למתאימים)
ולפרטים נוספים-
הרב אסף הר-נוי- 0507446644

אתר בית המדרש- WWW.BMMP.ORG.IL

בית כנסת "אדרת אליהו" ע"ש הח' אליהו בן הח' ראובן משה קליין ז"ל
רח' התאנה 1, גילה, ירושלים / עמותה מוכרת לצרכי מס (סעיף 46)

בית מדרש 'עבקשי פניך'

סמי ויינדלינג	0549257286	sammyweindling@gmail.com
אליהו משה קליין	0545723801	eliahouk@gmail.com
ניר קלמנוביץ	0502017023	nirekal@walla.com
יואב שפירא	0508854785	yoavshap89@gmail.com